

jima je srce prekipelo, sedla sta h klavirju in sta igrala. Igrala sta s čutstvom, kajti oba sta ljubila godbo. Posebno pa se jima je priljubila jedna melodija. To sta zaigrala kar nehotoma, kadar sta bila sama, in pri tej ji je nekoč tudi odkril svojo ljubezen. In ona, presrečna, sklonila je svojo zarudelo glavico ter jo sramežljivo položila na njegova prsa. Tako sta skupaj preživela krasno, srečno dobo.

Toda znana, stara povest: Pršel je drugi, bogatejši, zaljubil se je v njo, in ker je bil bogatejši, sprejeli so ga njeni stariši z odprtimi rokami.

Njega je bolelo, ko je videl, da ljubi tudi ta njo, da jo zasleduje z gorečimi pogledi, da je nemiren, kadar vstopi ona v sobo, da išče le njene družbe. Bolelo ga je to neznosno, ker se je bal za svojo mlado ljubezen, za edino veselje, ki ga je imel na zemlji. In res je za nekaj časa opazil, da sluša ona svoje stariše, da postaja hladnejša; spoznal je, da mu je bila tudi ona odtužena.

Žalosten je zapustil hišo, kjer je bil užival največjo srečo.

A nje ni pozabil.

Danes je bil srečal na ulici dolgo vrsto voz. V drugem sedela je ona, v beli obleki, z vencem na glavi, poleg nje pa mlad gospod s cilindrom. Pred očmi se mu je stemnilo, ko je zagledal ta prizor, odhittel je, sam ni vedel, kam. . . .

Nocoj torej je bila njena poročna noč, noč, v kateri je ona, ki mu je bila vse. na veke zapadla drugemu. Mehanično je stopil h klavirju. Pod prsti zadoneli so mu krasni zvoki onega notturna, katerega sta bila tolikrat skupaj igrala. A ko je prišel do onega veličastnega mesta, pri katerem ji je bil nekdanj odkril svojo ljubezen, je melodija kar naenkrat prenehala v kričeči disharmoniji, glava omahnila je na klavir, in njegovo močno telo stresalo se je v divjem ihtenju.....

Gostje so se čudili, da je bila nevesta tako nenavadno blede, razburjena. Dočim so bili vsi drugi veseli, dočim se je vrstila napitnica za napitnico, bila je ona tiha in otožna.

Naposled je vstala in zapustila dvorano.

Malo trenutkov pozneje so doneli skozi odprto okno njene tihe sobice harmonični zvoki Chopinovega notturna v tiho noč....

TOŽBA.

PO L. JAKOBYJEVI. POSLOVENIL Ž. L. MOZIRSKI.

Vidiš orača med brazdami tam?
 Zraven težkega pluga stoji,
 Zraven dvojice volov.
 Z dimcem zgovarja se zdaj,
 Ki muka na glas,
 Hlapca v razoru pred sabo
 Z debelimi zroč očmi.
 On pa v sinje strmi. —
 Solnce pripeka,
 Znoj mu čelo rosi, —
 Sever ledeni se dvigne,
 Stresa ga mraz,
 To je spoznanje, katero sprejel je.
 Bič zdaj nad dimcem vihti,
 Belca priganja potem;
 Biča nad lastnim hrbtom pa slepec ne vidi,
 Vdarcev ne čuti, ki sam jih sprejema,
 Kakšno mu je življenje živeti,
 Tega si hlapec ni svest.

Vidiš rudarje le-tam?
 V svitu jutranjem zapuščajo koče,
 Mrklo svetilka brli.
 Preden se v jamič spusté, si srečo žele.
 Jad se je v gubah obraza naselil,
 Glad pa doma se nastanil je bil.
 Živi mrlič v zemsko globino so šli,
 Vrnili spet se živi mrlič na dan.
 Živeti ne morejo,
 Umreti pa nečejo.
 Gledati pa so primorani deco in vnuke,
 Kako brez milosti ista jih beda mori.

Ali v ulicah mesta,
 Kjer mrgoli polno ljudstva,
 Če boš korakal ob hišah,
 Čudne glasove boš čul:
 Vdarec na vdarec od zore do mraka,
 Kakor utripa bolniku srce, če vročica ga tare,

Statve ropočejo žkalške
 In čolnek leti,
 Ali ovit krog vretenca je glad
 In glad se vtke
 V bliščečo tkanino. —
 A v dvorani,
 Kjer luč se čarobna razliva
 In svilna oprava hruši in šumi,
 Ples se glasi
 In mladi obrazi žare
 Veselja in rádosti.
 Družba razvnetá
 Poseda k bogati tam mizi
 S šalo in smehom.
 In vince blišči se in kupe zvenc.
 Tamkaj na drago tkanino mi pade pogled,
 In grozno iz iste nasproti
 Glada pošast mi reži
 Semkaj čez mizo.

Vidiš poslopje tani z mnogimi okni?
 Dimniki dvigajo liki se stolpi
 V jasno pomladnje obzorje.
 Spodaj,
 V prostoru soparnem,
 Kjer dihanje para je čuti,
 Kotel tako govori:
 Človek si ti!
 Človek si ti!
 Ne pusti se streti!
 Ne pusti se zmleti!
 Vendar gori
 V šini dvorani,
 Kjer vretenca vrše,
 In kolesa šume,
 Deca stoje
 In vozeli za vozlom
 Z drobnimi prstki
 Brez miru
 Pletó in pletó,
 In vendar so bitja človeška,
 In šibka so deca.

Ali v bližini, trese se zemlja
 Od vdara kladivá
 Od teže železne
 In sika, motá se in tolče
 Kot tisoč čarovnih duhov.
 Večer je, žvižg zadoni,
 Jasno brneč
 In venkaj prihajajo, drzne postave.
 Smelo jim bliska okó
 In žilava desna
 Vdarila rada enkrat bi po drugem
 Kot po nedolžnem železu.
 Duha mogočnega dih zavel je po svetu,

Nikdar poprej še ni čutil ga svet.
 Razburil iz dna je valove.

Naklu dejal je nekdo,
 Da je iz iste kovine
 Kakor kladivo,
 In giej, ono neče zdaj naklo več biti.
 In strah je prešinil taiste, ki kládvo vihteli
 Mirno dozdam so;
 Vendar napočil še onim, ki vdarce so težke trpeli,
 Boljši napočil ni čas.

Kakor zdravnik trka na truplo bolnika,
 Pazno poslušajoč in končno izjavi:
 Tukaj bolehaš
 In tukaj si težko bolan,
 Izlečiti pa te ne morem
 In nimam zdravila za te,
 Tako sprejeli so oni spoznanje,
 Kje njih boizen tiči,
 A ni še zdravnika, ki bi jim pomagal,
 In neizrečljiva je njihna bolezen.

Glejte, kakó se jim čudno godi.
 Oni nasajajo polje in vrt,
 Sejejo setev jaro in zgodnjo,
 Žanjejo žita, zlato klasovje,
 Vživati vendar ne smejo sadu.
 Zidajo hiše,
 A nimajo lastnega krova.
 Delajo vse,
 Vstvarjajo vse,
 In nimajo vendar ničesar.
 Krivica se tukaj godi, kdo more tajiti?
 Krvava krivica se tukaj godi,
 Kdo naj se za njo pokori?

LOJZEK. ADELA.

— Pravim ti, da te ubijem kakor mačko, ako mi še jedenkrat govoriš s tistim capinom capinskim. Sinoči sem te dobro zmlatila, a drugič te kar ubijem, da veš.

Tako je pritajeno kričala vdova Mla-karica nad svojo hčerjo Lojzo. Bila je še precej rana jutranja ura, in dekle se je napravljalo v tovarno. Oba brata sta bila že preje odšla na delo.

Lojza se je delala, kakor da ne sliši matere, ali pa kakor da bi njene besede ne veljale njej. Brezbrižno si je v malo